

עפ"ג 9012/01/20 - רשות המיסים, היחידה המשפטית תיקים מיוחדים נגד יחיא גאבר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

21 יולי 2020

עפ"ג 9012-01-20

לפני:

כבוד השופט יעקב שפסר, סג"נ - אב"ד

כבוד השופטת הדס עובדיה,

כבוד שופט שמואל בורנשטיין

המערער

נגד

המשיב

רשות המיסים, היחידה המשפטית תיקים מיוחדים

יחיא גאבר

פסק דין

1. המשיב הורשע על פי הודאתו ב- 16 עבירות של ניכוי מס תשומות מבלי שיש לגביו מסמך כאמור בס' 38 לחוק, במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס - עבירות לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מס ערך מוסף התשל"ו-1975 (להלן: **החוק**); ניהול פנקסי חשבונות כוזבים או רשומות אחרות כוזבות, במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס- עבירה לפי סעיף 117(ב)(6) לחוק. 20 עבירות של מסירת ידיעה כוזבת או מסירת דו"ח או מסמך אחר הכולל ידיעה כאמור, במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס- עבירה לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק.
2. על המשיב נגזרו העונשים הבאים: 8 חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בעבודות שירות; 3 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור המשיב כל עבירת מס מסוג פשע; קנס בסך 10,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו; צו מבחן למשך שנה. יעבור המשיב כל עבירת מס מסוג פשע; קנס בסך 10,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו; צו מבחן למשך שנה.
3. בהתאם למתואר בכתב האישום המשיב היה קבלן עבודות עפר אשר נרשם כעוסק מורשה והיה חייב לנהל מערכת חשבונות ולהגיש דוחות תקופתיים למנהל מע"מ. כאמור באישום הראשון, בתקופה שבין ינואר 2011 ועד אפריל 2014, ניכה המשיב 16 מסמכים הנחזים להיות חשבונות מס של ספקים שונים בסך של כ-2.9 מיליון ₪, במטרה להתחמק מתשלום מס. סכום מס התשומות אשר נוכה שלא כדין עמד על 413,973 ₪. כאמור באישום השני, ביצע המשיב עסקאות בסך כולל של כ-5.3 מיליון ₪ אשר סכום המס מהן עומד על כ-750,000 ₪. המשיב לא דיווח על כל העסקאות כנדרש בחוק, במטרה להתחמק מתשלום מס, וזאת בכך שמסר 20 דוחות תקופתיים הכוללים ידיעות כוזבות בכוונה להתחמק מתשלום המס הנ"ל.
4. כאמור בתסקיר שירות המבחן, המשיב יליד 1983, נשוי ואב ל-4 בנות קטינות, אשתו עקרת בית והוא מתגורר בשכירות בג'לג'וליה. המשיב עסק כקבלן עצמאי בעבודות בניית מדרכות ולאחר מכן, בעקבות קריסה

כלכלית, החל לעבוד כנהג משאית. לחובתו רישום פלילי אחד ללא הרשעה בעניין שוטטות למטרה אסורה. המשיב נטל אחריות מלאה על מעשיו, והסבירם על רקע מצוקה כלכלית וחובות שצבר, והוא מצוי כיום בהליכי פשיטת רגל. התרשמות עורכי התסקיר היא כי המשיב אדם נורמטיבי, כי ההליך המשפטי המחיש עבורו את חומרת מעשיו וכי רמת הסיכון להישנות התנהגות דומה פחתה בעת הנוכחית, אך דרושה התערבות טיפולית. משכך, המליץ שירות המבחן לשלבו בקבוצה טיפולית בתחום המרמה, תוך העמדתו בצו מבחן למשך שנה, וזאת לצד ענישה קונקרטיה בדמות מאסר בפועל אותו ישא בדרך של עבודות שירות.

5. בגזר דינו התייחס בית המשפט קמא לחומרה שגלומה בביצוע עבירות המס, ובשים לב למידת הפגיעה בערך חברתי, מדיניות הענישה הנוהגת וסכום המחדל בו מדובר, קבע מתחם ענישה שנע בין 8 חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 32 חודשי מאסר בפועל. באשר לקנס קבע הוא מתחם שבין 10,000 ₪ ל-20,000 ₪.

6. לזכות המשיב בתוך המתחם זקף בית המשפט את הפגיעה במשיב ובמשפחתו, את נטילת האחריות, היעדר עבר פלילי והמלצת שירות המבחן. עוד עמד בית המשפט קמא על הצורך בצמצום השימוש במאסרים קצרים כעולה מהמלצות דו"ח וועדת דורנר וכן על השיהוי בהגשת כתב האישום כאשר העבירות בוצעו בשנים 2011-2014, ואילו כתב האישום הוגש רק בחודש נובמבר 2018.

7. המערערת טוענת כי שגה בית המשפט קמא כאשר קבע מתחם עונש שאינו הולם את מעשה העבירה, את הערך חברתי שנפגע ואת הנזק לקופת המדינה תוך פגיעה בשוויון בנשיאת נטל המס. המערערת הפנתה לפסיקה (רע"פ 8471/16 (ערמין); רע"פ 5442/14 (ינונה); עפ"ג 39990-02-15 (מודן), ממנה עולה, לטענתה, כי מתחם העונש ההולם תחילתו בשנת מאסר, ולפיכך כי שגה בית המשפט קמא כאשר בחר להשית על המשיב עונש החורג באופן קיצוני מרמת הענישה המקובלת בנסיבות דומות. המערערת מדגישה כי סכום המס ממנו התחמק המשיב עומד על למעלה ממיליון ₪, וכי עד היום לא הסיר המשיב את המחדל.

8. המשיב עותר לדחיית הערעור וסומך את ידיו על פסק דינו של בית המשפט קמא. לטענתו, מתחם הענישה שנקבע תואם את מדיניות הענישה המקובלת, וכי ראוי היה למקמו בתחתית המתחם לנוכח העדר עבר פלילי והשיהוי הרב בהגשת כתב האישום, וכן לאור הודייתו המידית חרף השיהוי האמור ועל אף שחלק מעדי התביעה הלכו בינתיים לבית עולמם. ב"כ המשיב הפנתה לאמור בתסקיר שירות המבחן, ולהמלצתו, ולשילובו בקבוצה טיפולית. אשר לאי הסרת המחדל טוענת ב"כ המשיב כי מעשיו לא נעשו מבצע כסף אלא בשל דוחק כלכלי תוך שהוא מנוצל בידי גורמים אחרים, מהם התרחק בינתיים אך נותר עם חובות עצומים לשוק האפור המונעים ממנו לשלם את חובותיו. לטענתה, השמתו בעת הזו מאחורי סורג וברית, תביא עמה לתוצאות הרוות אסון.

9. לאחר שעיינו בגזר דינו של בית המשפט קמא ושקלנו את מכלול טענות הצדדים, הגענו למסקנה כי אכן יש מקום להתערבות בענישה שהוטלה על ידי בית המשפט קמא.

10. אין צורך להזכיר את החומרה היתרה בביצוע עבירות כלכליות ואת הענישה המרתיעה המחויבת בעטיין, זאת בעיקר נוכח הקלות היחסית שבביצוען והרווח הכלכלי הצפוי מהן למבצע, אל מול הקושי בחשיפתן והנזק

לקופה הציבורית הנגרם מהן.

משכך נפסק כי אינטרס הציבור מחייב ענישה מרתיעה:

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם חברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילותן התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צורכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור. כבר נאמר לא אחת בפסיקתו של בית-משפט זה כי על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בעבריינות הכלכלית לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה (ע"פ 9788/03 טופז נ' מדינת ישראל; רע"פ 1776/94 עובדיה נ' מדינת ישראל; על"ע 3467/00 הוועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין בתל-אביב-יפו נ' צלטנר)"

(רע"פ 512/04 אבו עביד נגד מדינת ישראל, פ"ד נח (4) 381, 384 (2004); ראו גם רע"פ 2638/13 עובדיה נ' מדינת ישראל (28.4.2013)).

11. חומרה יתרה נודעת לעבירות מס כאשר הן כרוכות בפעילות המלווה בתכנון, וכאשר כתוצאה ממנה מועלמים כספי ציבור בהיקפים משמעותיים כפי שארע במקרה שלפנינו. לא ניתן, איפוא, להתעלם במקרה זה, הן מהיקף העלמות המס, העומד על מעל מיליון ₪, והן מהתקופה הממושכת שבה נעברו העבירות, כאשר המשיב, לא רק שעשה שימוש בחשבונות פיקטיביים, אלא הוסיף חטא על פשע ואף הגיש דיווחים כוזבים שבהם לא כלל את כל עסקאותיו.

12. כמו כן נפסק לא אחת כי לנוכח חומרת עבירות המס, והפגיעה הקשה בערכים המוגנים, אין בנסיבות אלו, קשות ככל שיהיו, כדי למלט נאשמים בעבירות מס מריצוי עונש מאסר בפועל. וכפי שנאמר בעניין זה:

"מדיניות הענישה בעבירות מס גורסת כי יש ליתן את משקל הבכורה לאינטרס הציבורי, ובכלל זה יש חשיבות לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף אותם על פני התחשבות בנסיבותיו האישיות של הנאשם" [ראו רע"פ 4323/13 רוני מולדובן נגד מדינת ישראל (26.6.2014)].

13. מהאמור עולה כי מתחם הענישה שקבע בית המשפט קמא, שתחילתו בעבודות שירות, חורג מהענישה המקובלת בגין עבירות אלו ויש מקום להתערב בו (ראו רע"פ 11640/05 סופר סטאר מרקט רשת מזון בע"מ נ' מדינת ישראל (14.5.2006); רע"פ 3385/13 חיים דימיטשטין נ' מדינת ישראל (29.5.2013)).

כאמור, המדובר במי שבאופן שיטתי ועל פני תקופה ארוכה עשה שימוש בחשבונות כוזבות לשם ניכוי מס תשומות, ואף דיווח דיווחים שאינם אמת על עסקאותיו, והכל במטרה להתחמק מתשלום מס בסך של מעל מיליון ₪. בנסיבות המתוארות, ובהתחשב בעיקרון ההלימה, בפגיעה בערכים המוגנים שביסוד העבירות וברמת הענישה הנהוגה בעבירות הנדונות, סבורים אנו כי מתחם העונש הראוי נע בין מאסר בפועל של 12 חודשים ועד מאסר של 30 חודשים.

14. הוא הדין באשר למיקומו של המשיב בתוך המתחם; איננו סבורים כי ראוי למקמו בתחתית המתחם כפי שקבע בית המשפט קמא, וזאת, בעיקר, נוכח העובדה כי עד עצם היום הזה לא הסיר המשיב את המחדל, אף לא בחלקו הקטן.

בהקשר זה נעיר כי נעתרנו לבקשת המשיב לדחות את הדיון על מנת לתת לו הזדמנות נוספת לפעול להסרת המחדל, אך המשיב לא עשה בעניין זה מאומה. טענתו בעניין זה כי עבירותיו לא נעשו בשל בצע כסף אלא בשל לחץ של גורמים אחרים, לא רק שנטענה בעלמא, אלא שבכל מקרה אין בכך כדי להצדיק את אי הסרת המחדל והותרת הנזק שגרם לקופת הציבור על כנו.

15. בתי המשפט עמדו לא אחת על החשיבות שיש לייחס לסוגיית הסרת המחדל ולמשקל שיש לתת לעניין זה בגזירת עונשם של עברייני מס:

"בפסיקתו של בית משפט זה אמנם הודגשה לא אחת חשיבות הסרת המחדל על ידי הנאשם. עוד נאמר כי על מנת לעודד התנהגות זו, על בית המשפט לשקול הפחתה בעונשו של נאשם שהחליט לתקן את העיוות שנגרם מעבירותיו (ראו: ע"פ 395/75 מיכאל צור נ' מ"י, פ"ד ל(2) 589 (1976); ע"פ 1341/02 מיכל מזרחי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (21.10.02)). תפיסה זו אף קיבלה ביטוי במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), בסעיף 40א לחוק, אשר כולל רשימה של שיקולים שאינם נוגעים לביצוע העבירה שעל בית המשפט להביא בחשבון לצורך קביעת גזר הדין.... [רע"פ 5872/14 אלון נגד מדינת ישראל, (2.10.2014)]."

16. איננו מתעלמים מהעומד לזכות המשיב ובכלל זאת העובדה כי הוא נעדר עבר פלילי ומהודייתו, כמו גם שאיננו מתעלמים מהשהיו בהגשת כתב האישום וחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות. עם זאת, כבר נפסק כי אמנם חלוף הזמן הוא שיקול רלוונטי לקביעת העונש בתוך המתחם, ואולם **"בית משפט זה עמד בעבר על החשיבות שבהטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריח בעבירות מס חמורות ועל כך שאין לתת לחלוף הזמן משקל מכריע באופן הפוטר את המבקש ממאסר מאחורי סורג ובריח..."** (ראו רע"פ 1929/18 אריאלי נ' מד"י [26.4.18], פסקה 9). יתר על כן, טענת המשיב בדבר הימשכות הליכים היא במידה רבה אף בבחינת חרב פיפיות, שהרי חרף הזמן הרב שחלף, לא מצא המשיב לנכון להסיר את המחדל.

17. על יסוד האמור לעיל, ובשים לב לכך שאין דרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין עם נאשם שהחליטה

להחמיר בעונשו, אנו מעמידים את עונשו של המשיב על 15 חודשי מאסר בפועל. בשים לב לכך שהחמרנו בעונש המאסר המוטל על המשיב, ונוכח מצבו הכלכלי, איננו מוצאים לנכון להתערב אף בעונש הקנס שהוטל עליו. לפיכך, יתר רכיבי גזר הדין יוותרו על כנם.

ניתן היום, כ"ט תמוז תש"פ, 21 יולי 2020, במעמד הצדדים.

שמואל בורנשטיין, שופט

הדס עובדיה, שופטת

יעקב שפסר, שופט, סג"נ, אב"ד